

KATEDRA BOHEMISTIKY
Posudek na bakalářskou diplomovou práci

Autorka: Klára Šipulová

Studijní obor: Česká filologie se zaměřením na editorskou práci ve sdělovacích prostředcích

Název práce (česky/anglicky): Analýza vybraných jevů zvukové roviny v běžné mluvě na Havířovsku / Phonetic Analysis of Selected Features in Common Speech in Havířov Region

Vedoucí práce: Mgr. Michaela Kopečková, Ph.D.

Hodnotící kritéria	Hodnocení
Soulad názvu práce s obsahem, schopnost formulovat cíl a závěry práce	A–B
Teoretická podkladová koncepce, metodologie, terminologie	B–C
Schopnost analýzy excerpovaného materiálu/předmětu výzkumu a následné syntézy	A–B
Interpretace a argumentace	C
Sekundární literatura, tvůrčí aplikace, schopnost kritického komentáře	B
Struktura práce, výstavba textu, adekvátnost použitých stylistických prostředků, dodržení ortografické a gramatické normy	C–D
Bibliografický a poznámkový aparát, jednotný způsob citací	B
Výsledný průměr	B–C

Hodnocení písemné verze práce – návrh klasifikačního stupně:

Klára Šipulová sledovala spontánní dialogy mluvčích z oblasti Havířovska. Jejím cílem bylo popsat současné regionální tendence v běžné mluvě mladé generace na tomto území. Téma pokládám za přínosné, jelikož současné zdroje jsou založeny z velké části na řeči starší generace.

V teoretické části jsou stručně charakterizovány základní prvky čtyř hlavních nářečních skupin, přičemž detailněji se autorka věnuje nářečí slezskému, resp. česko-polskému pruhu. Následují teoretická východiska k vybraným jevům zvukové roviny, autorka se věnuje pouze těm, které následně analyzuje u respondentů. V některých případech zde odkazuje k typickým prvkům pro mluvčí z oblasti Havířovska (např. u rázu, slovního přízvuku). Čtenář není v této části zatížen vyčerpávajícími informacemi, které dále s prací nesouvisí, což hodnotím pozitivně. Negativní stránkou je neobratný jazyk (viz dále ke stylistice práce) a ne vždy vhodná terminologie, např. „přeměna vokálu ý v ej“ (s. 11).

V části Metodologie je nastíněn postup při výzkumu – od pořízení nahrávek po samotnou analýzu a interpretaci. Autorka také zmiňuje nutné úpravy nahrávek (např. stříh dlouhých pauz, jež by mohly výrazněji ovlivnit hodnoty MT apod.). Představeny jsou zde i předpoklady k následné analýze. Tato část je až na drobnosti zpracována velmi poctivě, jen bych do budoucna volila jiné značení mluvčích, jelikož muži a ženy jsou od sebe odlišeni velkými a malými písmeny, což se však potom neděje v grafech, např. na s. 32.

Interpretace dat je jednotná, autorka vždy prezentuje výsledky obecně, následně komentuje specifika jednotlivých mluvčích a kapitolu uzavírá shrnutím. Využívá k tomu konkrétní data, grafy. Oceňuji snahu Kláry s hodnotami dále pracovat (např. u slovního přízvuku neřeší jen počet odchylek, ale sleduje i výskyt v rámci slov) a vyvozovat různé vlivy na výsledky, např. na str. 33–34 předkládá možnosti důvodu krácení iniciálního vokálu ú, na str. 37 zohledňuje vliv nářečí „po našymu“ na kvalitu vokálů apod. Snaží se

tedy získaná data nejen klasifikovat, ale i interpretovat. Podrobná analýza je mj. doložena velkým množstvím příloh. Negativní stránkou je podobně jako v teoretické části neobratné vyjadřování či opakování, některá tvrzení pak mohou vyznít vágně (viz otázka č. 2). Analýza je tradičně zakončena celkovým shrnutím a závěrem, kde autorka také zmiňuje další možnosti zkoumání.

Jak již bylo naznačeno, práce vykazuje některé formální a stylistické nedostatky, např. znění věty „Největší dialektické rozdíly se odehrávají ve výslovnosti vokálů *y* a *ou*, které jsou...” (s. 10), dále se ojediněle vyskytuje chyba v transkripci (s. 13, s. 19) – *přijdou* [přijdu], [v ?ostravje]. Při odkazování na stránku v literatuře je někdy využita zkratka (s.), někdy ne. Odchytky je možné najít i v interpunkci, např. „Výrazné hodnoty vykazuje mluvčí 2c, jenž z celkem 38 situací, ráz provedl pouze osmkrát.” (s. 39).

Na základě výše řečeného práci **doporučuji** a před ústní obhajobou hodnotím klasifikačním stupněm **B–C**.

Náměty pro obhajobu (formou otázek):

1. Jaké regionální prvky dané oblasti jsou ve Vaší řeči typické, jaké naopak ne?
2. Na str. 32 píšete, že poměr mezi vokály *i/í* byl u jednoho mluvčího (2c) výraznější a že předpokládáte, že si délku mluvčí hlídal. Dialogy byly dle všeho spontánní, z čeho tedy usuzujete, že je tento výsledek ovlivněn zvýšenou koncentrací jedince? Byla „sebekontrola“ patrná i v dalších jevech?
3. Na str. 9 píšete: „Je obecně známo, že po celém území naší republiky se mluví nespisovně, ale každá část tohoto území má svůj nespisovný jazyk něčím specifický a odlišný.“ Skutečně se hovoří všude v běžné mluvě nespisovně?

V Olomouci 17. 5. 2025

Michaela Kopečková